

||||| | | | |
FOCUS

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629-35-69, 628-37-04
693-46-92, 625-76-23

UL. ŻURAWIA, SKR. PT. 24
00-503 WARSZAWA
TELEFAX 629-40-89

INTERNET <http://www.cbos.pl>
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/79/2007

KORZYSTANIE Z KART PŁATNICZYCH W POLSCE, SŁOWACJI I NA WĘGRZECH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MAJ 2007

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

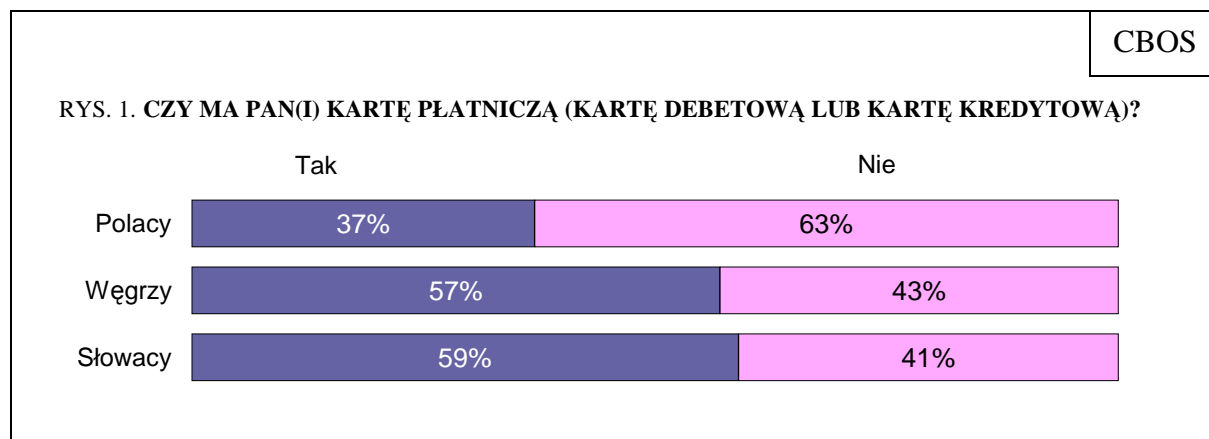

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2006 roku

CBOS wraz z partnerami z innych krajów Europy Środkowej uczestniczy w programie CEORG, w ramach którego prowadzone są wspólne badania opinii publicznej dotyczące spraw ważnych dla naszych społeczeństw. Tematem ostatniego badania¹ było korzystanie z kart płatniczych oraz płacenie kartą przy zakupach przez internet. Udział wzięły instytucje z Polski (CBOS), Węgier (TÁRKI) i Słowacji (Focus).

POSIADACZE KART PŁATNICZYCH

Blisko dwie piąte Polaków posługuje się kartą płatniczą (debetową lub kredytową). Na Węgrzech i na Słowacji użytkowników jest znacznie więcej – w obu tych krajach większość dorosłych korzysta z karty.

W Polsce posiadanie karty płatniczej uzależnione jest od wykształcenia oraz, co się z tym wiąże, wieku respondentów i warunków materialnych ich gospodarstwa domowego. Kartę płatniczą ma większość osób z wykształceniem wyższym oraz połowa ze średnim.

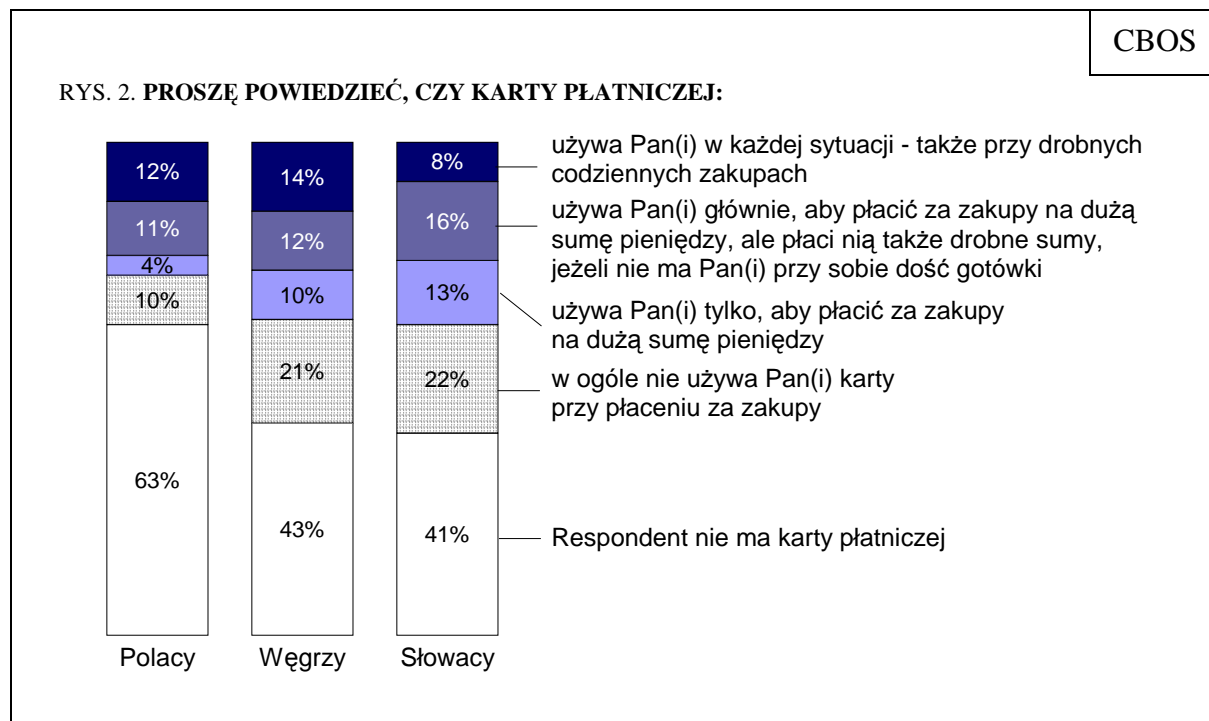
¹ Badanie CBOS „Aktualne problemy i wydarzenia” (203) przeprowadzono w dniach od 30 marca do 4 kwietnia 2007 roku na liczącej 937 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski. Sondaż na Słowacji (FOCUS) zrealizowano w dniach 7–13 marca 2007 roku (N=1041); badanie na Węgrzech (TÁRKI) – od 8 do 21 marca 2007 roku (N=1030).

Spośród badanych mających wykształcenie podstawowe jedynie nieliczni korzystają z karty. Osoby najstarsze (liczące 65 lat i więcej) zdecydowanie rzadziej niż pozostałe zaliczają się do posiadaczy kart płatniczych. Wraz z poprawą warunków materialnych rośnie prawdopodobieństwo, że respondenci będą posługiwać się kartą.

Wprawdzie Węgrzy i Słowacy częściej niż Polacy deklarują, że posiadają kartę płatniczą, jednak tak samo często jak nasi rodacy płacą nią za drobne, codzienne zakupy. Dzieje się tak, ponieważ częściej niż Polacy używają karty jedynie przy zakupach na dużą kwotę, częściej też twierdzą, że w ogóle nie płacą kartą.

W Polsce ogółem 23% respondentów używa karty przy drobnych zakupach na niewielkie kwoty. Połowę tej grupy stanowią osoby płacące za drobne zakupy w wyjątkowych wypadkach, natomiast drugą połowę – te, dla których jest to normą. Na Węgrzech i na Słowacji także około jednej czwartej respondentów (odpowiednio: 26% i 24%) przynajmniej czasem płaci kartą drobne sumy.

Na Węgrzech i na Słowacji znaczące grupy dorosłych badanych (po około jednej piątej) nie używają posiadanej karty przy płaceniu za zakupy. W Polsce co dziesiąty dorosły nie płaci kartą, chociaż ją ma.

Respondenci nieużywający karty przy płaceniu za zakupy wskazywali powody, dla których nie korzystają z tej możliwości. We wszystkich trzech krajach najczęściej deklarowali, że łatwiej i szybciej jest płacić gotówką. Badani z Polski i Słowacji zdecydowanie częściej niż z Węgier twierdzą, że w sklepach, gdzie zwykle robią zakupy, nie można płacić kartą. Stosunkowo często w Polsce i na Słowacji posiadacze kart wskazują, że nie płacą nimi, ponieważ nie noszą ich przy sobie lub obawiają się oszustwa polegającego na obciążeniu wyższą kwotą niż należna suma za zakupy. Węgrzy rzadziej niż Polacy i Słowacy obawiają się zgubienia lub kradzieży karty.

Tabela 1

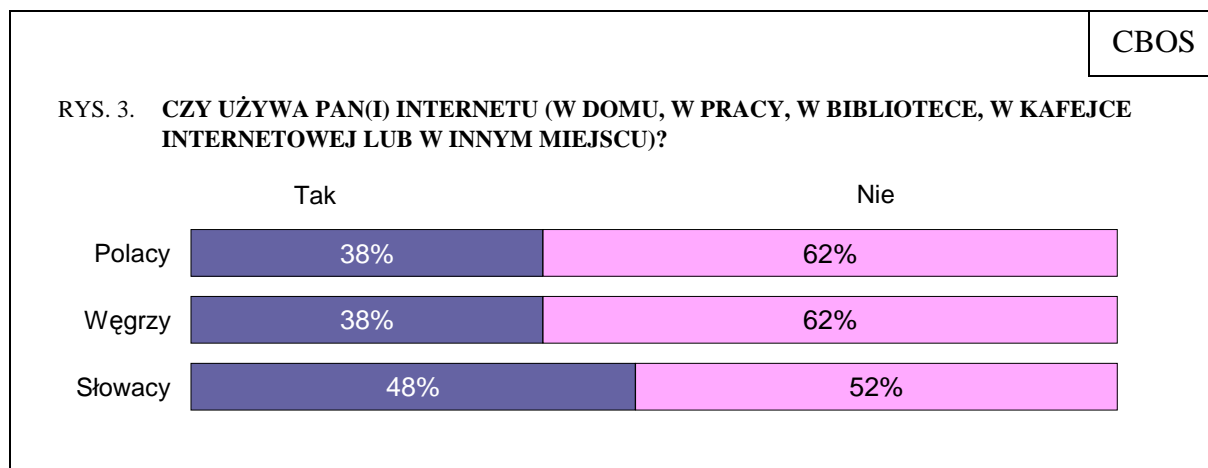
Dlaczego nie używa Pan(i) karty płatniczej przy płaceniu za zakupy?	Wskazania respondentów, którzy mają kartę płatniczą, lecz nie używają jej przy płaceniu za zakupy		
	Polacy (N=93)	Węgrzy (N=211)	Słowacy (N=227)
	w procentach		
Łatwiej i szybciej jest płacić gotówką	57	58	64
Nie można płacić kartą w sklepach, gdzie zwykle robię zakupy	27	12	38
Nie noszę karty ze sobą	24	16	29
Obawiam się, że obciążony(a) będę na wyższą kwotę niż należna suma za zakupy	24	13	24
Obawiam się, że zgubię kartę	18	4	18
Obawiam się, że ktoś ukradnie mi kartę	13	7	12
Nie pamiętam kodu PIN	7	5	6
Płacenie kartą jest zbyt skomplikowane	4	8	32
Z innych powodów	19	19	7
Trudno powiedzieć	2	0	0

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ respondenci mogli wskazać kilka odpowiedzi

PŁACENIE KARTĄ PRZY ZAKUPACH PRZEZ INTERNET

Około dwóch piątych dorosłych Polaków i tyle samo Węgrów (po 38%) korzysta z internetu. Na Słowacji internauci stanowią blisko połowę dorosłych (48%).

W Polsce korzystanie z sieci internetowej uzależnione jest w dużym stopniu od wieku i wykształcenia respondentów. Najmłodszy (od 18 do 24 roku życia) używają internetu szczególnie często. Im starszy respondent, tym mniejsze prawdopodobieństwo, że będzie z niego korzystał. Wśród osób z wykształceniem wyższym lub średnim większość korzysta z sieci, natomiast wśród tych, które mają wykształcenie zasadnicze zawodowe lub podstawowe – niewielka grupa. Im większe miasto, tym proporcjonalnie do ludności więcej w nim internautów.

Internauci polscy i węgierscy różnią się od słowackich większą skłonnością do zakupów w sieci. O ile w Polsce i na Węgrzech około dwóch piątych użytkowników sieci kupiło coś przez internet, o tyle na Słowacji – około jednej piątej.

Polacy nieco częściej niż Węgrzy i Słowacy korzystali z karty przy płaceniu za towary kupowane za pośrednictwem internetu, jednak stosunkowo niewielka część zakupów w sieci opłacana jest w ten sposób. Jedną z przyczyn mogą być obawy o bezpieczeństwo przekazywanych tą drogą informacji, inną – stosunkowo niewielka dostępność kart płatniczych, które umożliwiałyby regulowanie należności w sieci.

Tabela 2

Czy kiedykolwiek płacił(a) Pan(i) kartą przy zakupach przez internet?	Wskazania		
	Polaków	Węgrów	Słowaków
	w procentach		
Tak, płaciłem(a)m	5	3	4
Nie płaciłem(a)m, choć robiłem(a)m zakupy przez internet	12	12	6
Nie płaciłem(a)m i jeszcze nigdy nie robiłem(a)m zakupów przez internet	21	23	49
Nie korzystam z internetu	62	62	40

W Polsce osoby najlepiej wykształcone, mieszkające w wielkich miastach szczególnie często płacą kartą przy zakupach przez internet. W grupach zawodowych najczęściej takich deklaracji jest wśród badanych zaliczających się do kadry kierowniczej, specjalistów z wyższym wykształceniem i wykonujących wolny zawód: co piąty z tej grupy korzystał z możliwości zapłaty kartą w sieci.

W Polsce szybko przybywa kart płatniczych, jednak większość z nich to karty debetowe, którymi nie można płacić za pośrednictwem internetu. Jak dotąd stosunkowo niewielka grupa użytkowników kart płaci nimi za zakupy dokonywane przez internet. Internauci zwykle wybierają inne formy płatności (np. przelew, zakup za pobraniem)².

Polacy stosunkowo rzadko w porównaniu ze Słowakami i Węgrami korzystają z kart płatniczych. W Polsce mniej niż dwie piąte dorosłych używa kart, w dwóch pozostałych krajach – większość. Jeżeli chodzi o korzystanie z karty przy regulowaniu należności za zakupy, różnice są mniejsze – Polacy niemal równie często jak Węgrzy i Słowacy płacą za drobne, codzienne zakupy. Na Węgrzech i na Słowacji jest więcej niż w Polsce użytkowników kart niekorzystających z nich przy płaceniu w sklepie. Najczęściej wskazywanym powodem nieużywania karty jest to, że łatwiej i szybciej płaci się gotówką.

Opracował
Michał WENZEL

---

² Więcej na temat korzystania z internetu w Polsce w komunikacie CBOS „Korzystanie z internetu i komputerów”, kwiecień 2007.

A N E K S

Tabela 1. Proszę powiedzieć, czy karty płatniczej: 1 - używa Pan(i) tylko, aby płacić za zakupy na dużą sumę pieniędzy; 2 - używa Pan(i) głównie, aby płacić za zakupy na dużą sumę pieniędzy, ale płaci nią także drobne sumy, jeżeli nie ma Pan(i) przy sobie dość gotówki; 3 - używa Pan(i) jej w każdej sytuacji - także przy drobnych, codziennych zakupach; 4 - w ogóle nie używa Pan(i) karty przy płaceniu za zakupy; 5 - Respondent nie ma karty płatniczej

Dane z Polski

(%)

	1	2	3	4	5	Liczba osób
Ogółem	4	11	12	10	63	937
Płeć						
Mężczyźni	4	10	15	12	59	442
Kobiety	4	12	10	8	65	495
Wiek						
18-24 lat	4	11	15	10	59	134
25-34	6	20	20	11	44	162
35-44	3	18	14	13	51	153
45-54	7	11	12	11	58	179
55-64	4	5	12	13	66	133
65 lat i więcej	0	0	2	4	94	176
Miejsce zamieszkania						
Wieś	4	6	5	7	77	346
Miasto do 20 tys.	3	9	10	10	68	132
20-100 tys.	4	10	16	12	58	191
101-500 tys.	5	17	18	14	45	167
501 tys.i więcej mieszk.	5	24	22	8	41	102
Wykształcenie						
Podstawowe	1	3	1	5	90	279
Zasadnicze zawodowe	4	10	12	13	62	238
Średnie	7	16	17	10	49	324
Wyższe	5	21	28	16	29	95
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	6	25	31	16	22	63
Prac.umysł.niż.szczebła	5	25	29	11	30	69
Pracownicy fiz.- umysł.	12	18	17	11	42	71
Robotnicy wykwalifikowani	3	18	20	16	43	93
Robotnicy niewykwalifik.	5	8	16	16	55	47
Rolnicy	1	8	2	5	82	50
Pracujący na własny rach.	9	16	21	10	44	30
Bierni zawodowo						
Renciści	2	2	3	12	81	75
Emeryci	2	3	5	9	82	228
Uczniowie i studenci	4	6	9	8	74	64
Bezrobotni	1	9	6	6	78	110
Gospodynie domowe i inni	12	17	11	3	57	36
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	7	23	23	10	36	125
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	5	20	29	26	20	60
sekt. pryw. poza rolnict.	5	17	21	12	45	177
prywatnym gosp. rolnym	1	8	6	3	80	50
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	4	0	12	10	74	73
301-500	7	14	6	10	63	136
501-900	2	12	12	9	65	195
901-1200	11	18	12	13	46	106
Powyżej 1200 zł	1	19	27	13	39	71
Ocena własnych war. mater.						
Złe	1	6	9	10	75	251
Średnie	4	9	12	10	64	417
Dobre	7	19	16	10	48	268
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	6	9	4	9	73	69
Raz w tygodniu	4	10	9	10	67	470
1-2 razy w miesiącu	4	13	18	8	56	143
Kilka razy w roku	3	13	16	12	56	177
W ogóle nie uczestniczy	6	12	19	10	53	76
Poglądy polityczne						
Lewica	5	14	15	13	53	138
Centrum	3	13	16	9	58	259
Prawica	4	13	11	12	59	257
Trudno powiedzieć	4	7	8	7	74	282

Tabela 2. Czy kiedykolwiek płacił(a) Pan(i) kartą przy zakupach przez internet?
 1 - Tak, płacił(a)m; 2 - Nie płacił(a)m, choć robił(a)m zakupy przez internet; 3 - Nie płacił(a)m i jeszcze nigdy nie robił(a)m zakupów przez internet; 4 - Nie korzystam z internetu

Dane z Polski

(%)

	1	2	3	4	Liczba osób
Ogółem	5	12	21	62	936
Płeć					
Mężczyźni	7	14	21	58	442
Kobiety	4	10	21	65	494
Wiek					
18-24 lat	9	33	37	20	134
25-34	8	14	32	46	161
35-44	5	16	25	54	153
45-54	6	8	26	60	179
55-64	3	4	6	87	133
65 lat i więcej	0	0	2	98	176
Miejsce zamieszkania					
Wieś	1	9	12	78	346
Miasto do 20 tys.	2	16	20	61	132
20-100 tys.	7	12	24	57	191
101-500 tys.	7	14	31	48	167
501 tys.i więcej mieszk.	16	11	35	38	100
Wykształcenie					
Podstawowe	1	6	10	83	279
Zasadnicze zawodowe	1	6	14	78	238
Średnie	8	18	32	43	323
Wyższe	17	24	37	21	95
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	21	28	37	14	63
Prac.umysł.niż.szczębla	15	18	45	22	68
Pracownicy fiz.- umysł.	5	15	39	41	71
Robotnicy wykwalifikowani	5	15	24	57	93
Robotnicy niewykwalifik.	9	2	14	75	47
Rolnicy	0	6	9	85	50
Pracujący na własny rach.	6	29	36	29	30
Bierni zawodowo					
Renciści	0	2	4	95	75
Emeryci	0	1	2	96	228
Uczniowie i studenci	7	31	49	12	64
Bezrobotni	1	15	22	61	110
Gospodynie domowe i inni	5	11	27	58	36
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	13	13	36	38	124
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	10	20	36	33	60
sekt. pryw. poza rolnict.	9	19	29	43	177
prywatnym gosp. rolnym	2	9	11	79	50
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	2	11	13	74	73
301-500	2	15	22	62	136
501-900	4	7	14	75	195
901-1200	7	13	25	55	105
Powyżej 1200 zł	22	11	23	43	71
Ocena własnych war. mater.					
Złe	3	6	16	76	251
Średnie	2	9	19	69	417
Dobre	12	22	30	37	267
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	3	8	6	82	69
Raz w tygodniu	2	9	20	68	470
1-2 razy w miesiącu	8	15	30	47	142
Kilka razy w roku	8	14	24	54	177
W ogóle nie uczestniczy	10	19	23	49	76
Poglądy polityczne					
Lewica	10	14	24	52	138
Centrum	7	14	23	57	259
Prawica	4	14	23	58	255
Trudno powiedzieć	1	7	17	74	282